

Innhold

Innledning	9
Kapittel 1	
Læringsutfordringer og faglig utgangspunkt	13
Kjennetegn ved autisme og typiske læringsutfordringer	14
Felles oppmerksomhet	15
Imitasjonsferdigheter	15
Motivasjon og preferanser	16
Samarbeidsferdigheter	16
Språkforståelse	17
Å skille mellom viktige og mindre viktige stimuli	17
Behov for mange repetisjoner	19
Generalisering	19
Anvendt atferdsanalyse som faglig utgangspunkt	20
Hva er atferd?	26
Hvilke forhold påvirker atferden vår?	27
Hva fører til økning i atferd?	30
Individuelle forskjeller	33
Ønsket og uønsket atferd	33
Intensjon og effekt	34
Hva fører til reduksjon i atferd?	35

Kapittel 2	
Før opplæringen starter	38
Forsterkerkartlegging	39
Kartlegging av ferdigheter	43
Observasjon	43
Strukturert testing eller intervju?	44
Målformulering	45
Sosiale ferdigheter og felles oppmerksomhet	47
Visuelle ferdigheter	48
Ikke-vokal imitasjon	48
Vokal imitasjon	48
Lytteferdigheter	49
Benevning	49
Be om	50
Lekeferdigheter	50
Tilvenning til rommet	51
Kapittel 3	
Tillærte forsterkere, lokal valuta og oppsamlingssystemer	53
Tillærte forsterkere	54
Oppsamlingssystemer og lokal valuta	55
Tegnøkonomisystem	56
Etablering av tegnøkonomisystem	57
Kapittel 4	
Særtrening	63
Forberedelser til treningsøkt	65
Kriterier knyttet til elementene i læringsenheten	69
Foranledningen	69
Prompt	70
Atferden	71

Konsekvensen	71
Grunnleggende samarbeid og felles oppmerksomhet	72
Visuelle ferdigheter	77
Imitasjon	84
Språk- og kommunikasjonsferdigheter	90
Lytteferdigheter – språkforståelse	92
Ekspressive språklige funksjoner	98
Ekkotale	98
Be om	100
Benevning	101
Samtale/dialog	103
Forhold mellom atferd og funksjon	105

Kapittel 5

Alternativ supplerende kommunikasjon	110
The Picture Exchange Communication System – PECS	111
Nivå 1 – Gi fra seg bilde	113
Nivå 2 – Skille / velge mellom to bilder	113
Nivå 3 – Avstand	114
Typiske anbefalinger	115
Visuelle hjelpemidler	116
Bildestøttet kommunikasjon	116
Visuell dagsplan	118

Kapittel 6

Trening i naturlige situasjoner	123
Å følge opp barnets initiativ	125
Tilrettelagte aktiviteter	126
Selvhjelpsferdigheter	128
Generalisering	133
Generalisering over materiell	133

Generalisering over personer	134
Generalisering over steder/lokasjoner	135
Kapittel 7	
Tips til samspill i hverdagen	137
Kapittel 8	
Utfordrende atferd	152
Registrering	155
Registrering av forekomst	156
Ulike funksjoner	158
Atferd som opprettholdes av oppmerksomhet / sosiale forsterkere	159
Atferd som opprettholdes av tilgang til materielle goder	160
Atferd som opprettholdes av unnslippelse eller unngåelse	162
Atferd som opprettholdes av sensoriske stimuli	164
Hvilken funksjon har så den atferden du står overfor?	166
Om å jobbe i «fredstid»	171
Grensesetting	172
Sluttord	174
Til faglig fordypning	176
Diverse skjemamaler	183
Kilder	190